

Eurajoen kunta
kirjaamo@eurajoki.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 24.6.2021

**Asia: Eurajoen keskustan asemakaavan muutos ja laajennus länteen.
Luonnosvaihe. Päivätty 4.6.2021**

Eurajoen keskustan asemakaavan muutos ja laajennus liittyy Eurajoen keskustan parhaillaan käynnissä olevan ohitustien rakentamiseen. Asemakaavan laatiminen on tullut vireille jo syksyllä 2018, mutta pysähtynyt välillä. Kolme korttelia käsittävä suunnittelualue sijaitsee Eurajoen keskustassa, nykyisen ja rakenteilla olevan valtatie uuden linjauksen välissä. Alueen länsipuolella alkaa asemakaavoittamaton haja-asutusalue.

Valtaien 8 uutta linjausta koskeva tiesuunnitelma on hyväksytty 7.4.2021 ja tien rakentaminen on käynnistynyt heti suunnitelman hyväksymisen jälkeen. Pääosaa suunnittelualueesta koskeva osayleiskaavan muutos on tullut voimaan 2.12.2020. Korttelin 413 eteläpäässä on voimassa Eurajoen keskustan 1.12.2014 hyväksytty osayleiskaava. Nyt esillä olevasta asemakaavan muutoksesta on järjestetty aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu 27.2.2019. Myös Satakunnan Museon edustaja osallistui neuvotteluun. Asemakaava-alue oli tuolloin nykyistä suppeampi.

Suunnittelualueen eteläpuoli on osa erittäin laajaa, aina merelle saakka jatkuvaa, maakunnallisesti merkittävää Irjanne-Eurajoki-Linnamaa kulttuurimaisemaa. Suunnittelualueen pohjoispuoli jää kulttuurimaisemarajausten ulkopuolelle. Alueen eteläosassa on yksi Eurajoen keskustan osayleiskaavassa /S-merkinnällä huomioitu kulttuurihistoriallisesti arvokas pihapiiri, Heinilä. Osayleiskaavassa /S-merkintään liittyy määräys: *Kohde, jonka ympäristö säilytetään. Kohteen kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti arvokas luonne tulee säilyttää. Uudisrakentaminen ja rakennuksissa suoritettavat korjaus- ja muutostyömenpiteet sekä muut lähiympäristöön kohdistuvat toimenpiteet tulee toteuttaa siten, että kohteen kulttuurihistoriallisesti ja/tai maisemallisesti arvokas luonne säilyy. Ennen rakennusta tai sen ympäristöä muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee museoviranomaiselle varata tilaisuus lausunnon antamiseen.*

Nyt esillä olevassa asemakaavaluonnoksessa Heinilän pihapiiri on osoitettu vastaavalla merkinnällä, mutta määräys on huomattavasti osayleiskaavaa suppeampi: *Alue, jolla ympäristö säilytetään. Täydennysrakentaminen tulee*

sijainnin, julkisivumateriaalien ja väriytyksen osalta sovittaa yhteen nykyisen rakennuskannan ja pihapiirin kanssa. Kohdetta koskevista suuremmista suunnitelmista tulee neuvotella museoviranomaisen kanssa.

Satakunnan Museo katsoo, että määräys tulee korjata vastaamaan asemakaavan ohjeena olevan osayleiskaavan muotoilua.

Asemakaavassa välittömästi Heinilän pihapiirin itäpuolelle on osoitettu liikerakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön (KM). Heinilä jää uuden ohitustien ja tuon suuryksikön väliin. Asiasta on keskusteltu jo aloitusvaiheen viranomaisneuvottelussa 27.2.2019. Satakunnan Museo katsoo, että maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön, Eurajoen vuonna 1803 rakennetun kirkon maisemaan ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan Heinilän pihapiirin välittömään läheisyyteen ei tule osoittaa rakentamista, eikä varsinkaan mahdollisuutta kaupan suuryksikön rakentamiselle.

Pohjoisemman liikerakennusten korttelialueen (KL) osalta Satakunnan Museo on ottanut kantaa samaa aluetta koskevasta osayleiskaavan muutosehdotuksesta 13.1.2020 antamassaan lausunnossa seuraavasti:

Palvelujen alueen (P) osalta (asemakaavaluonnoksessa KL) Satakunnan Museo pitää valitettavana, ettei varausta haluttu palauttaa pidemmälle tulevaisuuteen tähtääväksi P-2 -varaukseksi. Merkittävä osa Eurajoen nykyisestä keskustasta kuuluu laajaan Irjanne-Eurajoki-Linnamaa -kulttuurimaisemaan, missä myös kulttuurimaiseman arvojen kannalta olisi tärkeää keskustan säilyminen elinvoimaisena nykyisellä paikallaan ja olemassa olevien liikerakennusten tyhjenemisen pysähtyminen sekä vastaavasti kulttuurimaiseman tällä hetkellä avoimien osien säilyminen edelleen rakentamattomana. Eurajoen risteysalueen muutokset tulevat joka tapauksessa näkymään laajalti ja vaikuttamaan kulttuurimaisemaan myös osayleiskaavan muutosalueen ulkopuolella.

Museo toistaa asemakaavan osalta aiemman kannanottonsa. Lisäksi museo katsoo, että rakentamisen ohjausta tulee ehdotusvaiheessa koko kaavan osalta kehittää ja esim. rakennusaloja ja tonttien jäsenystä suunnitella tarkemmin.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Liisa Nummelin

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Sofia Koskela
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Esa Perttula
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä